II. svezak

Dr. Ivan Šarić,
nadbiskup i metropolita Vrhbosanski.

Katolička vjera.

Korizmena okružnica svećenicima i vjernicima za 1924.

KAPTOL VRHBOSANSKI
KREKOVA 5, SARAJEVO.

26873

II. svezak

Dr. Ivan Šarić,
nadbiskup i metropolita Vrhbosanski.

Katolička vjera.

Korizmena okružnica svećenicima i vjernicima za 1924.

KAPTOL VRHBOSANSKI
KREKOVA 5, SARAJEVO.

Motto.

„Držim za najveću milost Božju, da sam rođen i odgojen u krilu katoličke Crkve. I najusrdnije molim Boga, kako sam to vazda molio, da pusti, te prije hiljadu puta umrem, nego da ikada izgovorim i napišem ijednu riječ, koja ne bi bila poklon, strahopočitanje, ljubav, odanost i posluh prema Crkvi Božjoj i njezinu časnome Vrhovnom Poglavaru. Meni su Crkva Božja i njezin Vrhovni Poglavar, bez kojega se prava Crkva ne može ni zamisliti, pravo otkupljenje i spasenje roda ljudskoga. Crkva i njezin časni Vrhovni Poglavar meni su svijetlo i istina svijeta. Oni su meni jedini zalog pravoga mira i poretka među raznim narodima i državama. I ako danas gotovo sav svijet nema pravoga mira i prave sigurnosti, i ako mi svi očevidno idemo u susret mutnim i opasnim vremenima, to je poglavito stoga, što se postanje, dostojanstvo i sloboda Crkve i njezina Vrhovnog Poglavara dosta ne pripoznaje, ne štuje i ne brani. Prije dakle hiljadu puta umrijeti, nego ikada ičim povrijediti Crkvu i njezina Vrhovnog Poglavara. Prije hiljadu puta umrijeti, nego ikada i samo za vlas popustiti u štovanju i dužnoj obrani Crkve i Papinstva. To su načela, za koja bih rado žrtvovao svoj život i svoju posljednju kap krvi.“

Biskup Strossmayer
u pismu na biskupa Briksenskog Dr. Simona Aichnera od 14. kolovoza 1890.

*

„Sveti Otac Papa, nasljednik sv. Petra, namjesnik je na ovoj zemlji samoga Isusa Krista, Boga i Spasitelja našega. On je vidljiva glava Crkve Božje. On je Otac svima vjernicima. On je Vrhovni Pastir stadu Gospodnjemu. On je nepogrješivi Učitelj svih u Crkvi Božjoj ovaca i jaganjaca.“

Biskup Strossmayer
u pismu na biskupa Maesa u Covingtonu (Sjev. Amerika) od 18. lipnja 1889.

Katolička vjera.

† IVAN,

po milosrđu Božjem i po milosti Svete Apostolske Stolice nadbiskup i metropolita Vrhbosanski, svima svećenicima i vjernicima, koji su u nadbiskupiji Vrhbosanskoj, pozdrav i blagoslov u Gospodinu našem Isusu Kristu!

Predraga braćo u Isusu!

Naša sveta katolička vjera! O njoj hoću da vam ove Korizme progovorim. Hoću, da što bolje u ovo sveto i spasonosno korizmeno vrijeme promotrite i upoznate svoju svetu katoličku vjeru. Pa kad je dobro i sa svake strane promotrite i upoznate, kad upoznate ljepotu, uzvišenost, dobrotu, moć i sreću svoje svete katoličke vjere: onda ćete je i svom dušom svojom i svim srcem svojim zavoljeti; onda ćete je i nadasve držati i cijeniti; onda ćete je čuvati kao svoje najljepše i najveće blago na ovom svijetu; onda ćete i živjeti po njoj, živjeti kao pravi i čitavi kršćani katolici. A upoznat ćete, braćo, najbolje svoju svetu vjeru katoličku na taj način, ako dobro promotrite i upoznate sámo njezino sveto Vjerovanje, i ako onda pogledate na njezinu svesilnu moć božansku. A ovu njezinu božansku moć ugledat ćete najbolje u tolikim njezinim milostima i blagodatima, pa u njezinu Božanskom Utemeljitelju, pa u njezinim svetim Apostolima i Mučeni-

cima, pa dalje u njezinoj čuvarici, katoličkoj Crkvi, i napokon u njezinu na zemlji vrhovnom Učitelju. Kad to sve dobro uočite i promotrite, onda ćete vidjeti, što nam je naša sveta katolička vjera; vidjet ćete, kolika je uzvišenost katoličke vjere, i koliko je blago za vrijeme i za vječnost naša sveta katolička vjera. I onda ćemo svi zajedno odlučiti, da ćemo po toj svetoj vjeri živjeti, raditi, trpjeti, boriti se do posljednjega daha svojega.

O svemu tome progovorit će vam ova korizmena okružnica. Samo je, braćo i svećenici i vjernici, lijepo vas molim, što pažljivije i pomnije poslušajte! I u srce je svoje duboko usadite! I u srcu je onda svome sačuvajte![1]) Radi se, kako rekoh, o našem najvećem blagu na zemlji. Prvaci Apostoli, prvaci naše svete katoličke vjere, sveti Petar i Pavao, ovako nam pišu i poručuju: »Vi ste otkupljeni skupo, ne srebrom ili zlatom, već dragocjenom krvlju neokaljanog Jaganjca Božjeg, koji je preodređen još prije postanka svijeta, a javio se u posljednja vremena radi vas. I vi po njemu vjerujete u Boga, koji ga podiže iz mrtvih, i dade mu slavu, da bi vaša vjera i nada bila u Bogu.«[2])

Misleći na ove riječi svetih Apostola Petra i Pavla mi ćemo najprije u I. dijelu ove okružnice pogledati sámo katoličko Vjerovanje. Onda u II. dijelu vidjet ćemo božansku moć katoličke vjere. I napokon u III. dijelu odlučit ćemo u ime Božje živjeti i raditi po našoj svetoj katoličkoj vjeri, jer vjera bez djelâ mrtva je.[3])

[1]) Luk. 2, 19. 51.

[2]) 1. Kor. 6, 20; 1. Petr. 1, 18. sl.

I. Katoličko Vjerovanje.

Upravo ponosno ističe i kliče sveti Ivan Apostol o našoj vjeri: »Ovo je pobjeda, koja pobijedi svijet, vjera naša!«[4]) A naša vjera, naše Vjerovanje ovo je:

Mi vjerujemo u jednoga Boga, koji je jedan u bistvu a trojak u osobama, i koji vječno i neizmjerno ispunjava sve u svemu, i čiji smo vazda, živi ili mrtvi; jer od njega, po njem i u njem jest sve. On je početak i svršetak.[5])

Mi vjerujemo u Boga Oca, svemogućeg Stvoritelja svih vidljivih i nevidljivih stvari, koji je i nas stvorio iz praha zemaljskog sa besmrtnom dušom na sliku i priliku svoju. Njegova sveznajuća Providnost upravlja sve u jakosti i blagosti. Njegova dobrota hrani ptice nebeske i odijeva ljiljane u polju. Njegova očinska ljubav bdi uvijek i svagdje osobito nad nama, nad svojom izabranom djecom. Svu nam je kosu na glavi on izbrojio, da nam nijedna ne ispane bez njega.[6])

Mi vjerujemo u Isusa Krista, našega Gospodina i Spasitelja, jedinorođenog Sina Božjega, koji je prije svih vremena od Oca rođen a ne stvoren, i istoga je bistva s Ocem, svjetlost od svjetlosti, pravi Bog od pravoga Boga. Po njem je sve po-

[3]) Jak. 2, 20.

[4]) 1. Iv. 5, 4.

[5]) Ef. 1, 23; Rim. 14, 8; 11, 36; Otkr. 1, 8.

[6]) Gen. 1, 27; Mudr. 8, 1; Mat. 6, 26; 10, 29.

stalo, što je postalo. On siđe s neba na zemlju poradi nas ljudi i poradi našega otkupljenja od smrti i grijeha. I, postavši tijelom i začet po Duhu Svetom, on se rodi od Marije Djevice. I prebivao je kao čovjek među nama u slavi Jedinorođenog od Oca, pun milosti i istine.[7]) I on, poniživši se u obličju sluge i postavši poslušan sve do smrti na križu, za nas je trpio, umro i ukopan bio. Ali je, nadvladavši smrt i pakao, treći dan uskrsnuo iz mrtvih, uzašao na nebesa, gdje sjedi s desne strane svojemu Ocu. Otud će on jedamput doći u slavi da sudi živima i mrtvima. I njegovu Kraljevstvu neće biti kraja.[8])

Mi vjerujemo u Duha Svetoga, koji izlazi od Oca i Sina. On, Bog s Ocem i Sinom, slavljen je i hvaljen u vijeke. On je govorio po Prorocima.[9])

Mi vjerujemo Crkvu, vidljivu i utemeljenu od Isusa Krista, sazidanu na stijeni Petrovoj. Nju neće nikada nadvladati vrata paklena. Nju je Gospodin otkupio krvlju svojom i opremio Duhom svojim, da bude nerastrgana, jedna Crkva, jedna u jednom tijelu, svi udi njezini pod jednom glavom, u jednom duhu, u jednoj vjeri, u jednom Krštenju, u jednom Gospodinu, u jednom Bogu i Ocu sviju.[10]) Nju je Gospodin otkupio krvlju svojom i opremio Duhom svojim, da bude sveta Crkva, čista, neokaljana i nepovrijeđena Zaručnica Kristova. On ju je sam u vodenom krštenju riječju života očistio i posvetio. Ona je sveta i blagoslovena Mati Svetaca. Ona ih neprestano rađa za

[7]) Iv. 1, 3. 14.

[8]) Filipl. 2, 7; 1. Kor. 15, 4. 20; Hebr. 2, 14; Mark. 16, 19; Rim. 8, 34; 2. Tim. 4, 1; Luk. 1, 33.

[9]) 2. Petr. 1, 21.

[10]) Mat. 16, 18; Dj. Ap. 20, 28; 1. Kor. 1, 10; Ef. 4, 4.

nebo svojom naukom, svojim bogoslužjem i svojim sredstvima milosti.[11]) Nju je Gospodin otkupio krvlju svojom i opremio Duhom svojim, da bude opća, katolička Crkva, Učiteljica svih istina i Djeliteljica svih sredstava milosti Božjih za sve, u sva vremena, na svakome mjestu, od istoka do zapada, da se tako svi po njoj spasavaju.[12]) Nju je Gospodin otkupio krvlju svojom i opremio Duhom svojim, da bude apostolska Crkva, sazidana na ugaonom kamenu Isusu Kristu i na temeljima Apostolâ, da bude apostolska u vjeri i u sredstvima milosti, apostolska po rukopoloženju u neprekidnom slijedu i redu svojih pastira od Petra i jedanaestorice Apostola kroz sve vijekove do dana današnjega.[13]) Nju je Gospodin otkupio krvlju svojom i opremio Duhom svojim, da bude nepogriješiva Učiteljica, stup i tvrđa istine, od Boga poslana, da uči Evanđelje, da tumači Sveto Pismo, da vjerno čuva apostolsku Predaju, da sudi zabludi. I nju će voditi Duh Istine do svršetka vijeka.[14])

Mi ispovijedamo Sedam Svetih Sakramenata, što ih je Gospodin naš ustanovio u svojoj Crkvi prolivenom otkupiteljskom krvlju svojega probodenog Srca. Ustanovio ih Spasitelj za naše spasenje kao sedam otajstvenih izvora svojih milosti, kao sedam rajskih potoka vrhunaravnog života, što teku vrtom katoličke Crkve. I Crkvu je postavio Isus, da nam ova otajstva Božja vjerno čuva i dijeli, kadgod nam ustrebaju.[15]) Mi ispovi-

[11]) Ef. 5, 26. 27.

[12]) Mat. 18, 19; Mark. 16, 15; Dj. Ap. 4, 12.

[13]) Ef. 2, 20; Tit. 1, 5.

[14]) 1. Tim. 3, 15; 2. Tim. 1, 14; Iv. 14, 16.

[15]) S. Aug. hom. 120. in Joan.; 1. Kor. 4, 1.

jedamo najprije sveti sakramenat Krštenja, kojim se novorođeno dijete čisti od istočnoga grijeha, pa se preporađa vodom i Duhom Svetim za dijete Božje, za člana svete Crkve i za baštinika Kraljevstva Božjega.[16]) Mi ispovijedamo onda sakramenat svete Potvrde, koji nas jâči Duhom Svetim, da svoju svetu vjeru stalno ispovijedamo i po njoj vjerno živimo. Sveta Potvrda daje nam zvanje i milost, da u svetoj borbi izdržimo kao junaci svoje vjere.[17]) Mi onda ispovijedamo Presveti Oltarski Sakramenat, sakramenat presvetoga Tijela našega Gospodina Isusa Krista, sakramenat, koji je od Isusa ustanovljen za hranu i posvećenje duše naše.[18]) Mi ispovijedamo onda sakramenat svete Pokore, od Isusa ustanovljen za oproštenje naših grijeha u skrušenoj ispovijedi i u iskrenom obraćenju k Bogu.[19]) Mi onda ispovijedamo sakramenat Posljednjeg Pomazanja, ustanovljen od Isusa za oproštenje grijehâ, za olakšicu u bolesti i za utjehu i ojačanje u smrtnoj borbi.[20]) Mi ispovijedamo onda sakramenat Svetoga Reda, u kojem se pozvani službenici Kristovi i njegove Crkve rukopoloženjem opremaju od Duha Svetoga jakošću riječi i krepošću posvete, da oni, kao upravitelji u kući Božjoj, riječju i posvetom čuvaju sebi povjereno stado i da ga obnavljaju od pokoljenja do pokoljenja, i da tako njegovo otkupiteljsko djelo, njegovo vječno svećeništvo presađuju jednako po zemlji u vječnome puku.[21]) Mi napokon ispovijedamo sveti sakramenat Ženidbe, priliku duhovnog sjedinjenja Isusova sa Crkvom, njegovom neokaljanom Zaručnicom. Ovaj je sakramenat ustanovljen od Isusa za posvećenje ženidbene veze i u njoj u jedno tijelo ujedinjenih supruga, da tako u kršćanskoj ljubavi i vjernosti, usavršujuć i posvećujuć jedan drugoga, nerastavljeno sve do smrti ustraju, i djecu, što im Bog daruje, kao besmrtna bića da odgajaju za njega i za vječno blaženstvo.[22])

Mi vjerujemo Općinstvo Svetih u vojujućoj, trpećoj i slavnoj Crkvi, u kojem članovi, makar da su razdijeljeni u borbu, u trpljenje i u pobjedu, ipak su ujedinjeni zajedničkom vezom djece Božje u jednu opću obitelj Božju, što obuhvaća nebo i zemlju, pa pomažu jedni druge molitvom i dobrim djelima, dok svi ne stignu iz borbe i trpljenja do vječne pobjede.[23])

Mi vjerujemo, da je dobro i spasonosno štovati i zazivati Svece i Svetice Božje, koji su vjerno izdržali sve do kraja, i sada vladaju s Kristom u njegovu Kraljevstvu. I mi vjerujemo, da treba štovati i častiti njihove svete moći i slike.[24])

Mi vjerujemo uskrsnuće tijela, koje se sije za raspadljivost, a uskrsnut će za neraspadljivost, sije se u sramoti, a uskrsnut će u slavi, po primjeru našega Uskrsnulog Isusa. I mi očekujemo

[16]) Iv. 3, 5; 1. Kor. 6, 11; Rim. 8, 17.
[17]) Dj. Ap. 8, 17.
[18]) Iv. 6, 55. 56; Luk. 22, 19.
[19]) Iv. 20, 23.
[20]) Jak. 5, 14.

[21]) 2. Tim. 1, 16; Iv. 20, 22; Mat. 28, 19; 1. Kor. 4, 1; Hebr. 3, 6; 7, 24.
[22]) Mark. 10, 9; Ef. 5, 23. 32.
[23]) Kol. 1, 24; 1. Kor. 12, 12.
[24]) Conc. Trid. sess. 25. de invoc. sanct.

život vječni, opakima na vjekovito osuđenje, a pravednicima na vjekovito blaženstvo u Kraljevstvu Oca, koje im je pripravljeno od postanja svijeta.[25])

To vam je, predraga braćo u Isusu, naše otvoreno i pred svim svijetom katoličko Vjerovanje. To je svetište naše katoličke vjere. To je ono objavljeno sveto tlo. I mi, kao ono i Mojsije, skidamo obuću sa svojih nogu, i stupamo sa svim strahopočitanjem na ovo sveto tlo, i padamo ničice, pa ga ljubimo i ustima i svim srcem svojim i čitavom dušom svojom. To je naša vjera, ona jedna, sveta, katolička i apostolska vjera, koju držimo za istinu vječnu i božansku, i koju ćemo vazda čuvati i braniti kao svoje najveće blago na zemlji, blago, u kojem je moć svesilna, moć upravo božanska. A to ćemo vidjeti u II. dijelu.

II. Moć katoličke vjere.

Božansku moć katoličke vjere ugledat ćemo najprije u njoj samoj, u tolikim njezinim blagodatima, kojima ona jednako obasipa svoje vjernike. Tu božansku moć katoličke vjere vidjet ćemo onda, kao u živoj slici, u životu i u križu njezina Božanskog Utemeljitelja, onda u životu i u žrtvama njezinih svetih Apostola i Mučenika, onda u životu i u djelovanju njezine brižne čuvarice, katoličke Crkve, i napokon u njezinu vidljivom i vrhovnom Učitelju. Svi ovi pokazat će nam bistro i jasno, kako je katolička vjera uistinu jača i moćnija od svake, pa i najveće sile ovoga svijeta.

[25]) 1. Kor. 15, 42; Mat. 25, 34.

1. Blagodati katoličke vjere.

Naša sveta katolička vjera jest blago nad svako drugo blago na zemlji. Ona je nama jedno bogato i neiscrpljivo vrelo blagodati Božjih od povoja pa do groba, i još dalje preko groba, tamo u vječnost. Kad ulazimo u ovaj svijet, ona nas prima na pragu života, i čini nas po svetom Krštenju djecom Božjom, i prati nas onda, kao Anđeo Čuvar, sve do izlaza iz ovog svijeta. O blaženi, sto puta blaženi mi, ako vjerno, poslušno i odano slijedimo glas svoje svete katoličke vjere! Nikad je se nećemo postidjeti.[26])

Naša sveta katolička vjera vodi nas sigurno kroz sve bure i oluje ovoga svijeta. Naša vjera pobjeđuje taj svijet. Naša vjera vodi nas putem spasenja k istini, k svjetlosti, k životu. Ako smo u neznanju, ona nas uči. Ako šta istražujemo, ona nas prosvjetljuje. Ako o čem sumnjamo, ona nas uvjerava. Ako naginjemo na kakav grijeh, ona nas opominje, da mu se odvažno opremo. Ako smo u borbi malodušni i kolebamo, ona nas drži, podupire i oduševljava. Ako padamo, ona nas opet i opet pridiže. O blaženi, sto puta blaženi mi, ako vjerno, poslušno i odano slijedimo glas svoje svete katoličke vjere!

Naša katolička vjera uvijek nam je i u svačemu na ruku. U svim zgodama našega života ona je nama u pomoći. Ona ravna i upravlja sve naše djelovanje, sve naše sklonosti, sve naše težnje, sve naše ufanje. Ako visoko stojimo u moći i časti pred svijetom, ona nas uči poniznosti. Ako smo niski, zapostavljeni, ona nas tješi i podiže. Ako smo zgodni

[26]) Rim. 10, 11.

i bogati, ona nas opominje, da ne budemo škrti i lakomi, već da budemo srca milostiva i podatljivi. Ako smo siromašni i oskudni, ona nas uči samozatajiti i uči nas biti zadovoljni i bogati u Bogu. I ako prilijepimo svoje srce za ta prolazna dobra zemaljska i bacamo se u slasti i požude ovoga života, ona nam ozbiljno u tim zlim požudama i slastima pokazuje na grijeh, a u grijehu pokazuje nam propast i vječnu smrt. I u prolaznosti toga svijeta i njegove gizde pokazuje nam naša vjera na ono veliko Jedno, što nam je napokon jedino potrebito.[27]) A to je naše spasenje duševno. O blaženi, sto puta blaženi mi, ako vjerno, poslušno i odano slijedimo glas svoje svete katoličke vjere! Nikad je se nećemo postidjeti.

Naša sveta vjera umanjuje nam i ublažuje sve bolove naše, a radosti nam posvećuje i oplemenjuje. Ona nam usrećava i život i smrt. Biti kršćanin katolik jest isto što Bogu dopadno živjeti i blaženo u Gospodinu umrijeti. Naša vjera jest uistinu dobra, uistinu divna i božanska vjera. Ona nas uči, da plačemo, a kao da ne plačemo, da se radujemo, a kao da se ne radujemo, da ovaj svijet upotrebljavamo, a kao da ga ne upotrebljavamo, da budemo siromašni, a ipak da obogaćavamo mnoge, da budemo kao da ništa nemamo, a ipak da sve imamo, da budemo neznani, a ipak da smo poznati, da budemo kao oni, koji umiru, a ipak da smo živi.[28]) O blaženi, sto puta blaženi mi, ako vjerno, poslušno i odano slijedimo taj glas svoje svete katoličke vjere! Nikad je se nećemo postidjeti.

[27]) Jak. 1, 15; Luk. 10, 42.

[28]) 1. Kor. 7, 30; 2. Kor. 6, 9. 10.

Jest, braćo, nikad je se nećemo postidjeti. I mi smo živi, i mi smo radosni, i mi smo poznati, i mi smo bogati, i mi smo radosni, i mi smo sretni i blaženi u našoj svetoj katoličkoj vjeri. I makar se činilo, da kolebamo i da smo pali i da smo zamrli i mrtvi, ipak mi čvrsto i uspravno stojimo, ipak mi živimo, živimo u našoj vjeri, po njoj držani, po njoj jačani, po njoj dizani, po njoj stalni i nepredobivi. I makar se činilo, da je naša vjera katolička zastarjela, nemoćna i bez života, ipak ona živi u svojoj prvotnoj moći i uvijek u novoj sili Božjoj. Ona živi i djeluje, ne stari i ne raspada se nikada. Ona živi na spasenje svima, koji nju ispovijedaju. Ona je kao ono sunce nebesko, koje je staro kao svijet, a ipak je uvijek mlado i sve oživljava i sve pomlađuje, i sve želi tu sunčanu blagu zraku, i svak voli sunčati se i grijati se na suncu, i nikomu nije drago jutro bez sunca. O blaženi dakle, sto puta blaženi mi, ako vjerno, poslušno i odano slijedimo glas naše svete katoličke vjere! Nikad je se, kazao je veliki Apostol, nećemo postidjeti.

U našoj svetoj katoličkoj vjeri očituje se Pravda Božja. Naša vjera pobjeđuje svijet. To je njezina vlastitost, s neba joj dana, da ostaje u svim progonstvima i napadanjima uvijek jedna ista. I to je njezin božanski zlamen, što joj ga je njezin Utemeljitelj i Početnik utisnuo na čelo za sva vremena, da prolazi kroz sve prevrate, promjene i preinake ovoga svijeta uvijek jednako velika i nepromijenjena u čitavoj svojoj vječnoj i božanskoj istini. Naša vjera nije nikakva promjenljiva premudrost ljudska. Naša vjera nije nikakva nestalna riječ čovječja. Ona je sila Duha Svetoga. Ona je radosna vijest, objavljena riječ Božja. I stoga ona ostaje do vijeka ista

i nepromijenjena.[29]) O blaženi, sto puta blaženi mi, ako uvijek vjerno, poslušno i odano slijedimo glas naše svete katoličke vjere!

Našu katoličku vjeru mogu napadati, ali je ne mogu ni prstom dodirnuti, ne mogu je nikad oboriti, nikad nadvladati. Mogu joj se narugati, sramotit je, pogrđivat je; ali ona ostaje uvijek čista i netaknuta. Njezin Božanski Utemeljitelj naoružao je nju mačem Duha i štitom vječne Istine, da se na njima ugase sve raspaljene strijele paklene.[30]) On ju je stavio pod zaštitu svoje Crkve, koju je baš stoga učinio stupom i utvrdom Istine, pa ju sazidao na stijeni, proti kojoj ne mogu ništa sva vrata paklena. Stoga je on svoju Crkvu učinio vojujućom, vojujućom po duhu, i dao joj s neba moć i jakost, da obara sve tvrđave bezvjerja i krivovjerja, da ponižava svaku visočinu, što se podiže na poznanje Božje.[31]) O blaženi, sto puta blaženi mi, ako uvijek vjerno, poslušno i odano slijedimo glas naše svete katoličke vjere! Nikad je se nećemo postidjeti.

Tolike su eto blagodati naše svete katoličke vjere. I tolika je moć i snaga njezina. Moć božanska. Božansku moć katoličke vjere gledamo nadalje u njezinu Božanskom Utemeljitelju.

2. Utemeljitelj katoličke vjere.

Zagledajmo se začas u Početnika i Svršitelja naše vjere![32]) Koliko je bila u njemu ta sveta vjera

[29]) 1. Kor. 2, 4. 5. 13; 1. Sol. 2, 13; 1. Petr. 1, 25.
[30]) Ef. 6, 16.
[31]) 2. Kor. 10, 4. 5.
[32]) Hebr. 12, 2.

kušana! I kako se je ona pokazala svesilnom u njemu!

Napadali su ga najljuće sve od prvoga dana evanđeoskog pa do onoga posljednjeg i krvavog na križu. Predrasuda pitala je: »Iz Nazareta može li biti što dobro?«[33]) I sumnja je iskala od njega čudesa i znak s neba.[34]) I sebičnost i častoljublje bježali su od njegove veličine i samozatajе.[35]) I zloba je pokazivala na njega i vikala: »Gle čovjeka izjelice i pijanice, prijatelja carinicima i grješnicima! Prestupa i subotu! I još Ocem svojim naziva Boga i gradi se jednak Bogu!«[36]) I oholost grdila ga je: »Vraga ima i luduje. Što ga slušate?«[37]) I drska nevjera psovala ga i rugala mu se: »Ako si Sin Božji, siđi s križa, pa ćemo ti vjerovati!«[38])

Bože! Šta sve nije pretrpio naš Gospodin Isus za svoje sveto Evanđelje! Velikaši ga progone kao buntovnika i varalicu naroda. Svećenici ga židovski mrze. Književnici ga jednako kleveću. Njegovi vlastiti malodušni učenici ostavljaju ga. Izdajnik ga prodaje. Nepravedni ga suci osuđuju, bičuju, trnjem ovjenčavaju, u lice ga udaraju, u obraz mu pljuju. Narod kao lud viče Pilatu: »Propni ga, propni!« I onda ga vuku na smrt. I pribiše ga na sramotni križ među dva razbojnika. Još u posljednji čas njegova života rugaju mu se i psuju ga. I on, kao od Boga

[33]) Iv. 1, 46.
[34]) Mat. 16, 1.
[35]) Mat. 19, 22.
[36]) Mat. 11, 19; Iv. 5, 18.
[37]) Iv. 10, 20.
[38]) Mat. 27, 40. 42.

i od ljudi ostavljen, prignu glavu i izdahnu. I s njegovim izdahnućem kao da je bilo zauvijek izdahnulo i njegovo Evanđelje i njegovo mlado Kraljevstvo Božje na zemlji. I njegova vjera kao da je bila zauvijek izdahnula.

Ali ipak, braćo moja u Isusu, smrt Isusova bila je samo najveća proslava njegove svete vjere. Smrću svojom pobijedio je Isus svijet. On propet i podignut na križ privukao je sebi sva pokoljenja i sva vremena.[39]) Nije li trebalo, da Isus sve to pretrpi i tako uđe u slavu svoju?[40]) On je sav osramoćen bio ukopan; ali je uskrsnuo iz mrtvih sav slavan. I opet je sakupio oko sebe svoje učenike, i otkrio im dublja otajstva Kraljevstva Božjega na zemlji. I poslao ih u svijet, da uče sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; i obećao im, da će ih jačiti svojim Duhom, i da će ih čuvati od svake pogibli, i da će biti s njima, on sâm, u sve dane do svršetka vijeka.[41]) Isus je ponizio sam sebe postavši poslušan do smrti, do smrti na križu. Ali je zato i Bog njega uzvisio, i darovao mu ime, koje je veće od svakoga imena, i prijestolje je njegovo i kraljevstvo je njegovo u vijek vijeka.[42]) Isus je podnio i progonstvo i klevetu i poniženje i sramotu i svaku pogrdu i psovku, da u svemu tome pokaže božansku moć svoje vjere, i da dokaže njezinu istinu i u najvećim kušnjama, i da tako ostavi svojima najljepši primjer za slične kušnje i pobjede. On se je borio i trpio je, da vjeru svoju počne i dovrši. I tako je on postao svojoj Crkvi božanski izgled u

[39]) Iv. 12, 32.
[40]) Luk. 24, 26.
[41]) Mat. 28, 18. 20; Mark. 16, 18; Luk. 24, 45.
[42]) Filipli. 2, 9; Hebr. 1, 8.

muci i borbi za svetu vjeru. I zato je on, prije svoga uzašašća na nebo, podignuo ruke svoje i blagoslovio učenike svoje za tu svetu borbu.[43]) O, neka je u sve vijeke blagosloven naš Gospodin Isus za ovaj svoj blagoslov učenicima svojim! Taj je njegov božanski blagoslov ostao i počivao uvijek na Crkvi njegovoj. Vidjet ćemo to odmah na Apostolima i Mučenicima naše svete katoličke vjere.

3. Apostoli i Mučenici katoličke vjere.

Pogledajmo sad, predraga braćo u Isusu, kako dvanaestorica svetih Apostola Isusovih odilazi i ulazi u svijet s tim presvetim blagoslovom Isusovim! Oni u sav glas neustrašljivo propovijedaju svetu vjeru Isusovu. U svetom oduševljenju i zanosu oni trpe za nju i bore se za nju. Razgnjevljeni poglavari svećenički oštro im zapovijedaju, da ne uče u ime Isusovo, da ne propovijedaju Evanđelje Isusovo. Ali im naši sveti Apostoli odvažno odvraćaju: »Većma se treba pokoravati Bogu negoli ljudima.« I baciše Apostole u tamnicu, i staviše ih pred sud, i izbiše ih, i zaprijetiše im, da nikako ne govore u ime Isusovo. A Apostoli otidoše ispred suda radujući se, što su bili dostojni za ime Isusovo tu sramotu pretrpjeti. I nijesu prestajali svaki dan u hramu i po kućama učiti i propovijedati Krista Isusa.[44]) I baciše u okove Petra, poglavicu apostolskog. I eto, Anđeo Gospodnji pristupi Petru, i razdriješi verige njegove, i izvede ga slobodna iz tamnice.[45])

[43]) Luk. 24, 50.
[44]) Dj. Ap. 5, 28. 29. 40—42.
[45]) Dj. Ap. 12, 7.

Jest, braćo, ovoga i onoga Apostola smaknuše mačem ili kamenovaše. Ali su njihove oči sve do posljednjega časa bile jednako uprte u nebesa, gdje su vidjeli svojega Isusa, prvoga Borca za svetu vjeru, i vidjeli su uz njega i sjajnu krunu nebesku, što ih je, u ruci Isusovoj, čekala odmah iza njihove smrti mučeničke. A drugi Apostoli Isusovi, puni pouzdanja u Boga, propovijedali su na sve strane svijeta vjeru Isusovu. I riječ je Gospodnja u svijetu rasla. I množao se vrlo broj Isusovih vjernika. I isti dosad neprijatelji Isusovi prigrliše vjeru njegovu. I najžešći progonitelj vjere Isusove, Savao, postade Apostol Pavao, postade najrevniji Isusov Apostol.[46]) I on, veliki Apostol narodâ, kliče sada u ime stotina i hiljada vjernika Isusovih: »Mi znamo, komu vjerovasmo!«[47])

Riječ Križa Isusova bila je Židovima smutnja, a poganima bezumlje. Ali je ona ipak svojom božanskom moći pobijedila svu židovsku tvrdokornost i svu poganski premudrost.[48]) Vjesnici i nosioci Križa nosili su svoju vjeru po svim krajevima od naroda do naroda. I nije bilo te sile na svijetu, da toj vjeri otme pobjedu. Bog je bio uvijek s njom. Vikao je svijetom sveti Pavao Apostol: »Ako je Bog s nama, tko će na nas!«[49]) To su dobro znali i duboko osjećali Apostoli, pa su neustrašljivo propovijedali svetu vjeru Isusovu. Ništa ih nije moglo da uskoleba: ni mržnja, ni progonstvo, ni okovi, ni tamnica, ni glad, ni mač, ni život, ni smrt. U ime svih Apostola Isusovih ponosno pita i svemu svijetu

[46]) Dj. Ap. 6, 7; 7, 55; 9, 22; 12, 2.
[47]) 2. Tim. 1, 12.
[48]) 1. Kor. 1, 18. sl.
[49]) Rim. 8, 31.

govori sveti Pavao: »Tko će nas rastaviti od ljubavi Božje? Nevolja ili tuga? ili progon? ili glad? ili golotinja? ili strah? ili mač? O ne, nikada ne! Jer sam siguran, da ni smrt, ni život, ni poglavarstva, ni sile, ni sadašnje ni buduće, ni visina ni dubina, ni druga kakva tvar ne može nas razdvojiti od ljubavi Božje, koja je u Isusu Kristu, Gospodinu našem.«[50]) Iz svih kušnja izađoše Apostoli Isusovi nepobijeđeni. Napokon pečatom svoje krvi zapečatili su istinu svojega Vjerovanja i vjernost svojemu Isusu.

Za Apostolima Isusovim poveli se i drugi učenici i vjernici Isusovi. Puna tri stoljeća bio je najveći zločin biti kršćanin. Pogani su se dizali na Boga i na njegova Pomazanika. Silnici su ustajali na Gospodina i na njegovu vjeru. Ali Onaj, koji je na nebesima, kvario im sve osnove i poslove. On je davao svojima snagu i jakost, da junački izdrže u ispovijedanju Križa i u borbi i trpljenju za svetu vjeru.[51]) Oholost poganske premudrosti obasula je vjernike Isusove i njihovu vjeru najpodlijim pogrdama i klevetama, da ih samo uzdrma u njihovu vjerovanju. Ali šta je moglo sve to podmuklo klevetanje i opadanje svjetske premudrosti nauditi onima, koji su znali za onu Duha Svetoga: »Premudrost ovoga svijeta ludost je pred Bogom — i ja ću tu premudrost premudrih pogubiti, jer me ne poznaju, i ja ću ih u njihovu lukavstvu uhvatiti, i razum

[50]) Rim. 8, 35. sl.
[51]) Ps. 2, 1—4.

ću razumnih odbaciti?[52]) Napast je pristupila vjernicima Isusovim i zavodila ih bogatstvom i častima, da otpanu od svoje vjere. Ali zar su mogle te zemaljske časti i raskoši primamiti one, koji su bili zadobili blago nad svako drugo blago na zemlji, blago svete vjere Isusove?

I kad sve to nije ništa pomoglo, kad nijedna napast nije mogla da odvrati prve kršćane od njihove vjere, pristupilo se krvavoj sili. Ali prvi kršćani, od Boga držani i pomagani, ne uskolebaše u svojoj vjeri. Sva sila paklena razbi se na toj stijeni. Potjeralo kršćane u daleke, puste krajeve; ali oni su ponijeli sa sobom svoje najveće blago, svoju vjeru. Isprebijane bacilo ih u rudnike; ali oni i pod zemljom pregibaju svoja koljena pred presvetim Imenom Isusovim. Sa carskih prijestolja izdavali se smrtonosni zakoni proti kršćanima: neka more i oganj, neka lavovi i tigri, neka mač i bič zatru i unište sve vjernike Isusove, a s njima i vjeru njihovu! Zaludu sve! U deset velikih progonstva gledala je Crkva majčinom ljubavlju nebrojenu svoju djecu, nebrojene svoje sinove i kćeri, kako ih vuku na smrt, jer neće da se iznevjere svojoj vjeri. I naša sveta Crkva stajala je čvrsto, kao druga i veća Makabejka, i davala je srčanosti svojoj djeci, da junački izdrže u svim kušnjama i mukama.

I sveta je krv mučenikâ bila sjeme novih kršćana.[53]) Sveti Križ preživi sva progonstva poganska. Silnici na prijestolju pokloniše se napokon svetomu Križu. Čitavi narodi dođoše i utaboriše se u sjenama Križa. Poganstvo sa svima svojim bogovima

[52]) 1. Kor. 1, 19—21; 3, 19.
[53]) Tertul. Apol. 4.

podleže kukavno. Poganski se hramovi pokopaše u crne ruševine. Vjera Isusova pobijedi. Svijet postade kršćanski, postade katolički.[54]) U najtežim kušnjama Crkva je katolička izdržala. Spasila je vjeru Isusovu, spasila je samu sebe. I dostojna je, da se sada u nju zagledamo.

4. Katolička Crkva.

Spasenje Crkve katoličke bilo je spasenje svega čovječanstva. Crkva katolička onom istom vjernosti, kojom je pronijela Isusovu vjeru kroz sva krvava progonstva, predala je tu svetu vjeru i budućim vremenima i naraštajima. Neka se sva ljudska plemena po njoj i u njoj preporode, obnove i spase!

Crkva katolička postade učiteljica narodima, postade brižna čuvarica svega, što je dobro, veliko i plemenito. Iz svojega središta, iz sjedišta apostolskog prvaka Petra, šalje ona svoje vjerovjesnike u sve zemlje i krajeve, i propovijeda po njima Objavu Božju. I posvuda, gdje je ona usadila Križ, procvali su odmah pod njezinim okriljem red i pravo, zakon i čudoređe, uljudba i krepost. Crkva je bila najveća dobrotvorka čovječanstvu. Ona ga je uvijek vodila k izvoru svakog blagostanja vremenitog i vječitog. A to je sveta vjera. I Crkva je ovu svetu vjeru čuvala i sačuvala u svoj njezinoj čistoj i prvobitnoj vjernosti. Prošli su dugi vijekovi, a s njima i tolike bure i toliki prevrati i tolike svakojake preinake: Crkva je katolička sve to preživjela, a uvijek ostala ista i nepromijenjena. Narodi su dolazili i prolazili, kraljevstva su postajala i nestajala: a Kra-

[54]) S. Aug. de vera relig. 7.

ljevstvo Božje, čuvano od Crkve, ostalo je uvijek isto i nepromijenjeno.

Crkva katolička, vjerna svojemu poslanju, poticala je uvijek u čovječjoj duši oganj svete vjere, ufanja i ljubavi. I svakomu, koji je žeđao, pružala je ona iz studenca Sedam Svetih Sakramenata vodu, što teče u život vječni.[55])

Ovdje, kad vam, braćo, opet spominjem Sedam Svetih Sakramenata, ne mogu a da vas usput ne upozorim na tolike blagodati, što nam svejednako teku iz toga božanskog studenca Sedam Svetih Sakramenata. Milost Božja prati jednako čovjeka od bešike do motike. Sve važnije časove u čovječjem životu posvećuje milost Božja svojim osobitim sakramentom. Početak našega života posvećuje ona jutarnjim blagoslovom svetoga Krštenja. Svršetak našega života posvećuje večernjim blagoslovom svetog Pomazanja. U svetoj Potvrdi posvećuje naš zvanični rad i naše muževno doba putničkim blagoslovom. U Presvetom Oltarskom Sakramentu, u tom najdubljem i najnježnijem otajstvu naše svete vjere, pruža nam se hljeb u potrebi, snaga u nemoći, život u smrti. U sakramentu svete Pokore ulazimo u školu poniznosti, bez koje nam nema Božje milosti. U sakramentu Svetoga Reda prima izabrana od Boga duša milosti Božje za spasavanje besmrtnih duša. Napokon u svetoj Ženidbi, u sedmom sakramentu, prima čovjek milost i blagoslov Božji za obiteljski život, a po tom i za društveni život. I tako eto Crkva katolička brižno prati čovjeka blagodatima svetog Otkupljenja uprav od povoja pa do pogreba. Od Krštenja pa do Posljednjeg Pomazanja, od krsne pa do smrtne svijeće, od zvijezde jutarnjice, kojom milost Božja zasine nad kolijevkom novorođenog djeteta, pa do zvijezde večernjice nad smrtnom posteljom čovjeka na umoru sja i blista iz naših svetih Sakramenata jedno čitavo zvjezdano nebo neiskazane ljubavi Božje nad čovječjim životom. A da to sve biva, brine se za to uprav majčinom nježnom ljubavi naša sveta katolička Crkva.

[55]) Luk. 12, 49; Iv. 4, 14.

Pri tom nije gledala sveta Crkva nikada ni na kakvu kušnju i poteškoću. Toliko je puta ona već bila u najtežim kušnjama. Toliko je puta udarao opaki svijet najljuće na njezinu vjeru. Zašto? Zato, jer je njezina vjera istina. Toliko se puta najokrutnije navaljivalo na nju samu. Zašto? Zato, jer je ona prava Zaručnica Kristova, prava Crkva Isusova. Ljudska mudrost prezirala je njezinu vjeru. Ali je sveta Crkva imala obećanje Isusovo, da će on pogubiti premudrost premudrih i odbaciti razum razumnih.[56]) Zemaljska mudrost rugala se nauci svete Crkve. Ali je Crkva znala, da je tjelesno mudrovanje smrt, a duhovno mudrovanje život i mir.[57]) Oholost ljudska zabacivala je majčino vodstvo svete Crkve, jer da joj je to ispod časti. Ali je Crkva toj ljudskoj oholosti pred oči stavila poniznost srca, kako ju je učio naš Spasitelj, koji samo poniznima daje svoju milost.[58]) Raskoš, častoljublje, samoljubivost opirali su se strogome duhu svete katoličke Crkve, duhu samozatajе i požrtvovnosti. Ali se je Crkva samo uvijek najstrože držala one Isusove besjede, da Kraljevstvo nebesko silu trpi, i samo ga

[56]) 1. Kor. 1, 19.
[57]) Rim. 8, 6.
[58]) Mat. 11, 29; 1. Petr. 5, 5.

siledžije otimaju.[59]) Neki velikaši i silnici zemaljski mučno su podnosili svete veze i obveze njezine. Ali ih je Crkva uvijek, bez ikakva straha, opominjala, da je svaka vlast samo od Boga, i da se svi imaju podvrći silnoj ruci Božjoj.[60]) Pa su se, opet i opet, povraćali oni prijašnji dani javnih progona i ugnjetavanja. Ali tada su, opet i opet, vjernici svete Crkve, a osobito njezini svećenici, poput onih prvih kršćanskih mučenika, pokazali svoju do smrti vjernost i junačku nepokolebljivost u ispovijedanju svoje svete vjere. I Crkva je iz svake kušnje sa svojim vjernicima izašla očeličena, jaka i pobjedonosna. Pa je puno puta morala sveta Crkva i tu žalost vidjeti i osjetiti, da su joj se vlastita djeca, zavedena svojim niskim strastima, oprla i iznevjerila. Ali je sveta katolička Crkva izdržala i ovu najtužniju i najoštriju kušnju. Ona je poučavala, opominjala, zaklinjala, karala, kaznila sa svom ustrpljivošću i mudrošću, kako joj je to naloženo.[61]) I ako su sve njezine majčine riječi ostale uzaludne, onda je ona sa dubokom boli gledala tu svoju nevjernu djecu, gdje jadno otpadaju od nje. I ona se je uzdignutim majčinim rukama molila za njih; molila se, da se ostave svoje zablude i vrate se u krilo Majke Crkve. Ali sama Crkva nije uskolebala, već je išla i stupala dalje, vjerno čuvajući sveto i drago blago vjere i sakramenata, kako joj je to bilo predano od Isusa. Ama ništa na svijetu nije moglo da uzdrma i pomakne Crkvu s mjesta: ni nevjera, ni kriva vjera, ni progon, ni prezir, ni prevrat, ni raskol, ama baš ništa. Silom Božjom napunjena, ona

[59]) Mat. 11, 12.
[60]) Rim. 13, 1; 1. Petr. 5, 6.
[61]) 2. Tim. 4, 2.

se je borila i trpjela za svetu vjeru Isusovu. I blagoslov borbe i patnje počivao je uvijek na njoj. Od pogdjekoje Crkve, po nedohitnoj odluci Božjoj, dignut je bio svijetnjak njezin.[62]) Ali je ostala sveta katolička Crkva. Ostala je, kako ju je ustanovio njezin Božanski Utemeljitelj. Ostala je uvijek j e d n a, s v e t a, k a t o l i č k a i a p o s t o l s k a Crkva. Često puta učinilo se, da će ona u tim strahovitim valovima potonuti. Ali je ona bila samo kušana. I činilo se, da će podleći u onoj žestokoj borbi. Ali je ona izašla iz borbe samo još jača. Ona je trpjela, ali je svaku patnju i muku i bol preboljela. Činilo se, da se je uzdrmala. Ali ona nije pala. I kao da je bila ponižena. Ali je bila uzvišena. I kao da je bila već mrtva. Ali eto, ona živi, jednako živi.[63])

Braćo! Jest, naša sveta katolička Crkva jednako živi i jednako djeluje. Ona i za vas živi i djeluje. I za vas je katolička Crkva sačuvala dragocjeno blago svete vjere i svetih sakramenata, da se i vi u ovoj vjeri po njoj utvrdite. Jer i vi ste, kao djeca vojujuće Crkve, pozvani u svetu borbu, na kušnje i na utvrđenje s njom i u njoj. I u vama mora da se pokaže pravda Božja iz vjere u vjeru, kako to kaže sveti Pavao Apostol.[64]) Doduše, nemamo više danas onih javnih i krvavih progona kao u dane prvoga kršćanstva. Danas ne moramo, kao ono prvi kršćani, poradi ispovijedanja svoje vjere u okove i u tamnice, u krv i u smrt. Ali i danas ima dosta kušnja među nama, da se pokažu koji su vjerni, a koji su nevjerni među nama.[65]) Drugi dani,

[62]) Otkr. 2, 5.
[63]) 2. Kor. 6, 10.
[64]) Rim. 1, 17.
[65]) 1. Kor. 11, 19.

drugi napadaji. Druga vremena, druga vojevanja. Još su uvijek na svijetu oni stari neprijatelji, koji udaraju na Crkvu katoličku i na njezinu istinu i na njezinu stijenu. Ali oni imaju danas novo oružje; oni nose sa sobom nove pogibli i opasnosti. Kao prije, tako i u naše danas dane obistinjuje se ono proročanstvo apostolsko: »Doći će vrijeme, kad zdrave nauke neće slušati, nego će po svojim požudama nakupiti sebi učitelje, koji ušima ugađaju, i odvratit će uši od istine, i bajkama se okrenuti.[66]) Stoga i za naše dane valja Apostolova opomena: »Zaklinjemo vas, braćo, da se ne date lako pokrenuti, niti da se plašite ni duhom ni riječju, i da vas nitko ne prevari nikakvim načinom! Vi ste pozvani Evanđeljem, da dobijete slavu Gospodina našega Isusa Krista. Zato budite stalni, i čuvajte predaje, kojima se naučiste! Kako biste se vi, koji ste pozvani milošću Isusovom, mogli odvratiti na drugo evanđelje, jer nema drugog evanđelja, nego vas samo neki među vama smetaju, i hoće da izvrnu Evanđelje Isusovo. Stoga pazite, stojte u vjeri, muški se držite, i budite jaki, i sve da vam biva u ljubavi!«[67])

5. Vrhovni Učitelj katoličke vjere.

Pazite, bdijte i stojte jaki u vjeri, predraga braćo u Isusu! U krilu naše svete katoličke Crkve

[66]) 2. Tim. 4, 3.
[67]) 2. Sol. 2, 1—3; Gal. 1, 6; 1. Kor. 16, 13.

po svetom Krštenju preporođeni Gospodinu, i po svetoj Crkvi vođeni k istini i k svijetlu Evanđelja, postali ste vi ispovjednici one iste katoličke vjere, koju je sveta Crkva izbavila iz tolikih progona i kušnja, da tako i vi budete kušani i utvrđeni u svetoj borbi. Zato budite stalni i sačuvajte nauku, kojoj se naučiste! Borite se u dobroj borbi vjere, i priznajte dobro priznanje pred mnogim svjedocima![68]) Ako bi bilo nekih među vama, koji bi vas htjeli zavesti i smesti, ne dajte se zastrašiti i prevariti od njih! Neka vas nitko ne zavede kakvom drugom evanđelju, jer drugog evanđelja nema! Pa tko bi nam mogao pružiti onaj bogati blagoslov, što nam ga dijeli naša sveta Crkva? I šta bi nam se još moglo dati, što već nemamo u našoj svetoj katoličkoj Crkvi? Naša katolička Crkva nije nikakvo samovoljno ljudsko djelo. Ona nije zgrada od ljudi i zemaljskim rukama sagrađena i podignuta. Ona je zgrada od samoga Isusa utemeljena, na uglavnom kamenu Isusu Kristu i na temeljima svetih Apostola i Proroka sazidana, građevina Božja za spasenje vjernikâ.[69]) Naša katolička Crkva jest djelo samoga Boga. Od njegovih je usta primila ona svu istinu svoje vjere; iz njegovih je božanskih ruku dobila blago njegova milosrđa u svetim sakramentima. On ju je postavio za učiteljicu i djeliteljicu milosti, i zato joj je dao pastire i učitelje, da po njoj stignemo svi u jedinstvo vjere, i da ne budemo više mala djeca, koju ljulja i zanosi svaki vjetar nauke u laži čovječjoj, putem prijevare.«[70]) U jednoj

[68]) 1. Tim. 6, 12.
[69]) Ef. 2, 20; 1. Kor. 3, 9.
[70]) Ef. 4, 11—14.

vjeri i u j e d n o m Krštenju imao je da bude j e d a n ovčinjak i j e d a n pastir.[71]) I zato je naš Gospodin Isus između ostalih pastira u svojoj Crkvi izabrao jednoga, Simona, sina Jonina, koji ga je ljubio većma nego ostali Apostoli, te ga postavio, da pase jaganjce i ovce njegove, da bude vrhovnim i sveopćim pastirom svemu stadu njegovu.[72]) I dao mu je Gospodin ključeve od Kraljevstva nebeskoga, da sve, štogod sveže i razdriješi na zemlji, bude svezano i razdriješeno i na nebesima.[73]) I molio se je Gospodin za njega, za Petra, da vjera njegova ne uskoleba, i da on utvrđuje u vjeri braću svoju.[74]) I učinio ga je Isus stijenom, i na toj stijeni sazidao je Crkvu svoju, da je ni vrata paklena ne nadvladaju.[75])

I ovo božansko uređenje Isusovo stajalo je i održalo se kroz sve vijekove. Bjesnile su kroz vijekove bure i oluje, i nasrtale su na tu stijenu, ali je ona ostala nepomična, ona i Crkva na njoj. Sve paklene sile nijesu joj mogle ništa da naude. Kao što je ostala j e d n a vjera i j e d n o Krštenje, tako je uvijek ostao u j e d n o m stadu jedan vrhovni pastir sa vlašću ključeva, ostao je Petar, kojemu je Gospodin bio povjerio vrhovno pastirstvo nad cijelim svijetom;[76]) ostao je Petar u svojim nasljednicima, Rimskim biskupima. Oni su u Vječnom Gradu u neprekidnom slijedu i redu sjedili na Stolici apostolskog prvaka Petra[77]), i pasli su jaganjce i ovce, i čuvali su sveto blago vjere i sakramenata, i slali su svoje poslanike u sve krajeve svijeta, da navješćuju nauku Križa. Rimski su biskupi upravljali lađom svete Crkve kroz sva burna vremena, i u njima je živio i djelovao Petar. Petar je upravljao u njima, Petar je učio u njima, Petar je sudio u njima, Petar je govorio iz njih.[78]) Petar kormilar ostao je u Crkvi Rimskoj.[79]) Od Crkve Rimske proizlazilo je sve kršćansko jedinstvo.[80]) Od njezina biskupa, nasljednika Petrova, protezao se neprekidan niz apostolske posvete u biskupima i svećenicima kroz sve Crkve u jedno kršćansko katoličko jedinstvo. Rimska je Crkva bila i ostala uvijek nepredobiva braniteljica vjere Isusove i milostiva djeliteljica sakramenata Isusovih. Rimska je Crkva bila i ostala uvijek stijena, na kojoj je jednako počivala sveopća Crkva. I njezin je biskup bio i ostao uvijek prvi prsten u apostolskom lancu, Veliki Svećenik u Svetištu, vrhovni Učitelj vjere, Pastir pastirima.[81])

I zato sve katoličke Crkve diljem svega svijeta štuju Rimsku Crkvu kao svoju časnu Majku, i spojene su s njom najuže u j e d n o j vjeri i u j e d n o m Krštenju, kao udi j e d n o g a tijela sa j e d n o m zajedničkom glavom.[82]) I zato svi vjerni katolici štuju u Rimskom biskupu časnu glavu otajstvenog

[71]) Iv. 10, 16.
[72]) Iv. 21, 15.
[73]) Mat. 16, 19.
[74]) Luk. 22, 32.
[75]) Mat. 16, 18.
[76]) S. Joan. Chrysost. 87. in Joan.
[77]) S. Joan. Chrysos. hom. 3. in Act. Ap.: S. Hieron. ad Damas.
[78]) Conc. Eph. Gen.; Conc. Chalced. Gen.
[79]) S. Leo serm. II. in anniv. assumpt. suae.
[80]) S. Cypr. ep. 55.
[81]) S. Leo l. c.
[82]) S. Aug. de civ. Dei 13.

tijela Kristova, štuju u njem vrhovnog Učitelja i Pastira i svojega zajedničkog duhovnog Oca.

Predraga braćo u Isusu! S ovom Rimskom Crkvom spojeni ste i vi najuže zajedničkom vezom iste vjere i istih svetih sakramenata. Rimska Crkva i vaša je zajednička vrhovna Učiteljica i Mati. Njezin biskup i vaš je vrhovni Učitelj i Pastir i zajednički duhovni Otac. I kaošto su udi jednoga tijela samo jedno u svezi sa jednom glavom, i kaošto je opet jedna glava za sve ude glava, tako su Rimska Crkva i njezin biskup u najužoj vezi s vama i vi s njima. Po Rimskoj Crkvi i sa Rimskom Crkvom vi ste jedni u nauci i u sakramentima.[83]) Po Rimskoj Crkvi i sa Rimskom Crkvom vi ste jedni u vjeri, ufanju i ljubavi. Po Rimskoj Crkvi i sa Rimskom Crkvom vi ste jedni u glavi i udima. Po Rimskoj Crkvi i sa Rimskom Crkvom vi ste apostolski; jer samo po njoj vaši su biskupi i svećenici opremljeni apostolskom posvetom i vlašću, i samo po njoj vi ste tako sazidani u Crkvi Kristovoj na temelju Apostolâ, na stijeni Petrovoj. Samo po Rimskoj Crkvi vi ste u živoj zajednici spojeni sa svima katoličkim Crkvama na svijetu, što su bile, što jesu i što će još biti. Samo po Rimskoj Crkvi vi ste ono, što ste: vi ste katolici, vi ste članovi vasione katoličke Crkve, vi ste sudrugovi svima onima, koji, po svem svijetu u njoj i po njoj vođeni, bore se i trpe za Kraljevstvo nebesko. Samo po Rimskoj Crkvi vi ste drugovi onima plemenitim i svetim ljudima, koji su uz njezin blagoslov u sva vremena i u svim narodima izlazili iz borbe i svakojake kušnje u sjajnu pobjedu i slavu. I ova

[83]) Ef. 4, 5; 1. Kor. 10, 16. 17.

Rimska Crkva jest ona, koja vam je svetu vjeru Isusovu i svete sakramente Isusove sačuvala nepovrijeđeno. Ona vam šalje svoje svećenike, da vas vode putem vječnih istina i da vam dijele milosti Božje. Ona vas je po svetom Krštenju preporodila za Kraljevstvo Božje, te vas iz djece tmine podigla do sinova svjetla.[84]) Ona vas je napunila Duhom Svetim i svima njegovim darovima, da izdržite u svetoj borbi. Ona vas je, kad ste po nesreći zabasali i u grijeh pali, opet izvela u svetoj Pokori na put spasenja. Ona vam je hranila duše Tijelom i Krvlju Isusovom za život vječni. Ona vam posvećuje ženidbu vašu. Ona vam se nađe na pomoći i u posljednji tjeskobni čas života, pa vas tješi i krijepi u posljednjoj teškoj borbi, pa vam dušu vodi i preporučuje Bogu. To vam sve čini naša sveta rimokatolička Crkvi. Ona vam je najbolja Mati. Ona vas vodi u životu i na smrti. Njezina briga za vas nikad se ne odmara i nikad se ne umara. Ona je jedno vječno svećeništvo u jednom vječnom puku. Ona uči istinu i odbija zabludu. Ona sadi i njeguje. Ona gradi i zaštićuje. Ona čisti i oplemenjuje. Ona diže i savjetuje. Ona krijepi i tješi. Ona nagovara i pomaže. Ona moli i blagosiva. Ona se bori i trpi. I ona u svim kušnjama i borbama ide kao junakinja Božja naprijed i vodi svijet k pobjedi po vjeri. Kaošto je djelo svetog Otkupljenja najveće djelo Božje na zemlji, tako je i naša katolička Crkva najuzvišenije djelo Božje na zemlji. Jer Crkva katolička jest neprekidan nastavak djela Otkupljenja. Ona jednako otkupljuje svijet i vodi ga do pobjede i sreće beskrajne, najveće u slavnoj Crkvi na nebesima.

[84]) Ef. 5, 8.

III. Život po katoličkoj vjeri.

Eto, predraga braćo u Isusu, tako smo vidjeli, kako je uzvišena, moćna i divna naša sveta vjera katolička. Vidjeli smo, kako je ona sva puna jakosti i blagosti, sva puna utjehe i sigurnosti, sva puna spasenja i blagoslova, sva puna života i blaženstva. Jest, ona je blago nad svako drugo blago na zemlji. Ona je sila Božja, ona je pobjeda, koja pobjeđuje svijet.

Ali ova od Boga nam dana vjera bit će za nas jedno zakopano, beskorisno blago, ako ga mi ne posvojimo svojim sudjelovanjem, svojom suradnjom. Njezino božansko sjeme osušit će se i uginut će na tlu našega srca, ako ga mi zapustimo i ne zalijevamo svojim dobrim i krepsnim djelima. Kazao je ono sveti apostol Jakov: »Vjera bez djelâ mrtva je.«[85]) Ne stoji božanska sila naše katoličke vjere u tom, da mi samo naučimo i upoznamo objavljenu nauku Isusovu, i da mi samo znamo njegovu svetu volju; već božanska sila naše vjere stoji u tom, da mi po toj nauci živimo, i da mi tu svetu volju Isusovu ispunjamo. Katolička vjera neće ispovijedanja vjere samo ustima, već hoće, da ispovijedamo vjeru i srcem. Ona traži naše sudjelovanje. Ona traži naša djela i naše kreposti. Ona hoće prave kršćane, a ne pokrštene pogane. Ona hoće ljude, koji čitavim svojim bićem nastoje da budu kršćani, a neće takovih ljudi, koji su samo imenom kršćani. Naša vjera ima svoju snagu i moć u djelu: »Neće svaki, koji govori: Gospodine, Gospodine! ući u Kraljevstvo

[85]) Jak. 2, 20.

nebesko, nego koji čini volju Oca nebeskoga, on će ući u Kraljevstvo nebesko.«[86]) Kršćanski vjerovati jest početak, a kršćanski živjeti jest završetak. Nije dosta, da smo članovi svete Crkve, već se hoće, da smo uz nju i s njom čitavim srcem svojim i čitavom dušom svojom. Što nam koristi, ako samo slušamo i čujemo Crkvu i njezinu riječ, a ne slijedimo je i ne živimo po njoj? »Budite tvorci riječi, a ne samo slušaoci, varajući sami sebe!« govori nam sveti apostol Jakov.[87])

Što vam, braćo moja, koristi, ako je naš Božanski Spasitelj u svojoj svetoj Crkvi otvorio vrelo žive vode, otvorio studenac milosti Božje, ustanovio svoje svete sakramente, ali ako ih vi ne primate, ako vi ne pijete iz toga živoga vrela? I što vam koristi, ako pijete iz njega, ali pijete nedostojno, nečistim srcem, svetogrdno, i tako pijete ne život, već sud sebi i smrt?[88]) Tko hoće da bude dionik djela Otkupljenja, taj mora biti djelom i životom učenik Isusov, mora sa Isusom sam sebe zatajati, mora ići za Isusom putem Križa, mora svoj križ uzeti na se i sa Isusom umrijeti grijehu, da tako sa Isusom bude uzvišen u slavu nebesku. Samo onaj, koji je spreman poradi Isusa ostaviti i oca svojega i mater svoju i brata svojega i sestru svoju i sve svoje, samo taj je dostojan Isusa.[89]) »Kraljevstvo nebesko silu trpi, i siledžije ga otimaju.«[90])

[86]) Mat. 7, 21.
[87]) Jak. 1, 22.
[88]) 1. Kor. 11, 29.
[89]) Mat. 10, 37.
[90]) Mat. 11, 12.

Šta ti koristi, čovječe, ako mi kažeš, da imaš vjeru, a nemaš djelâ po vjeri? Zar će te sama vjera spasiti? Znaj, da ti je vjera, ako je bez djelâ, mrtva![91]) Ti mi veliš, da si kršćanin. A gdje su ti djela kršćanska? Tvoja vjera bez dobrih kršćanskih djela jest prazna i ništetna vjera. Ti ispovijedaš svoju vjeru samo ustima; ti je ne ispovijedaš i ne priznaješ djelima. Ti, kršćanine, vjeruješ u Boga; ali mu ne služiš, već živiš kao kakav neznabožac. Ti vjeruješ, da ti je duša besmrtna; ali tvoja opaka djela nanose vječnu smrt tvojoj duši. Ti vjeruješ u Sina Božjega i u njegovo sveto Otkupljenje; ali ti si sav zapao u tminu i u okove grijeha. Ti se zoveš kršćaninom, jer si kršten u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; ali ti se samo zoveš kršćaninom, a uistinu nijesi, jer nijesi nasljedovatelj Kristov, jer ideš putem čovjeka poganina, kojemu je srce ugreznulo u svakojaku zloću i opačinu, u grijehe, koji se ne bi smjeli ni spomenuti među kršćanima. Ti kažeš, da si član svete katoličke Crkve, i vjeruješ u božansku silu i moć njezinih svetih sakramenata; vjeruješ, da sveti sakramenti pružaju duši čovječjoj utjehu i jakost, oproštenje i milost; ali ti rijetko si kad na službi Božjoj, rijetko si kad u kući Božjoj, u crkvi, pa ni u svetkovine i nedjelje ne dolaziš u crkvu na svetu misu, u svetkovine i nedjelje, koje ružno oskvrnjuješ pijanstvom, psovkom, svađom i bludnom nečistoćom. Ti ne pristupaš svetim sakramentima, kao da ih dobri Isus nije ustanovio i za tebe. I tako za tebe nema Crkve, nema svetih sakramenata. I tako je tvoja vjera prazna i mrtva, kaošto je prazno i mrtvo i tvoje srce.

[91]) Jak. 2, 14. 17.

I možeš li se, čovječe, nazivati vjernim sinom svete Crkve samo zato, što katkada, možebit samo jedamput u godini, i to natjeran strogom zapovijedu crkvenom, pristupiš svetoj ispovijedi i svetoj Pričesti, ali bez onoga osjećanja i raspoloženja, što ga Spasitelj traži od tebe? Ti doduše otvaraš u ispovijedi svoja usta, ali ne otvaraš svojega srca. Ti doduše ispovijedaš svoje grijehe, ali ih ne uviđaš i ne kaješ se za njih. Ti optužuješ sebe, ali se ne popravljaš. Ti pristupaš presvetoj Trpezi Gospodnjoj, ali samo onako od običaja. Ti pristupaš svetoj Pričesti samo tijelom, a ne dušom. Ti primaš Presveti Oltarski Sakramenat samo ustima, a ne svojim srcem. Ti, o nesretniče, ideš od svetog Božjeg oltara nepopravljen i još više natovaren grijesima, natovaren novim gadnim svetogrđem! Ti nijesi primio život sa oltara Božjega, već si primio smrt, jer tvoja je vjera mrtva, kaošto je i duša tvoja mrtva. Nesretniče! Nesretnico! I Uskrs će sveti eto doći i proći, a vi nećete uskrsnuti iz smrti svojih grijeha, jer vam vjera nije živa, jer vam je svejednako duša mrtva: mrtva u toj bludnosti, mrtva u tom preljubu, mrtva u tom suložništvu, mrtva u toj škrtosti, mrtva u toj mržnji, mrtva u toj zavisti, mrtva u toj lakomosti, mrtva u toj prijevari, mrtva u tom pijanstvu, mrtva u tom inadu, mrtva u tom klevetanju, mrtva u toj tvrdokornoj nepokornosti, mrtva u tim svetogrđima, mrtva u tim vašim poganskim i bezbožnim običajima, kojih se nećete pa nećete da okanite, makar vas sveta Crkva toliko i molila i zaklinjala i karala i kaznila.

I ti hoćeš da se pokažeš svijetu kao vjeran kršćanin katolik; ali ti to uistinu nijesi. Ti ne izvr-

šuješ djelâ svoje svete katoličke vjere. I može li takova na oči samo vjera spasiti tebe? O, ne može, ne može nikada!

Ako dakle hoćeš da se zoveš i da budeš uistinu pravi član i vjernik katoličke Crkve, onda to budi i pokaži djelima svojim, pokaži čitavim bićem svojim! Onda čuvaj svoju svetu vjeru katoličku kao najveće blago svoje na zemlji! Onda crpaj iz njezinih svetih sakramenata čistim srcem i dobrom savješću, crpaj iz njih ljubav prema Bogu i prema svome iskrnjemu! Traži u svojoj svetoj Crkvi svojega Boga i njegovu milost! Traži to, jer eto, čovječe kršćanine, Gospodin je blizu![92])

Jest, Gospodin vam je blizu! Eto u danima smo korizmenim, u danima smo svetim! Braćo, u danima smo pokore i kajanja, u danima pregorke Muke Isusove! U danima smo, kad treba da se saberemo, i da upoznamo svu trulost i ispraznost ove zemaljštine, i da se zamislimo u otajstvo Križa i svetog Otkupljenja, i da promatramo Muku i Smrt Isusovu, i da se odvratimo od grijeha, i da se skrušeni i raskajani obratimo Gospodinu Bogu svojemu! U danima smo spasonosnim, kad nas sveta Crkva upravo s majčinom ljubavi zove iz meteža i vreve toga svijeta, zove nas u kuću Božju, pa nam otvara izvore milosti i ljubavi Božje, pa nam nudi i pruža blago svetih sakramenata svojih. Zove nas sveta Mati Crkva uzvišenim glasom Apostolskih Prvaka:

»Vrijeme je, o djeco moja, da ustanete od sna! Jer eto, dani su spasenja! Noć je sa svojom tamom prošla, a dan je za vas osvanuo. Odbacite dakle

[92]) Filipli. 4, 5.

sva djela tamna, i obucite se u oružje svijetla! Hodite pošteno kao po danu: ne u proždrljivosti i pijanstvu, ne u bludnosti i nečistoći, ne u svađi i zavisti! Nego se obucite u Gospodina našega Isusa Krista, i tijelu ne ugađajte po željama svojim![93]) Vi ste po svojoj kršćanskoj katoličkoj vjeri pozvani k istini, pravednosti i svetosti. Vi ste sinovi svijetla i sinovi dana. Nijeste sinovi noći i tame. Pa stoga odbacite od sebe djela tame, i obucite oklop vjere i ljubavi, i kacigu spasenja![94]) Ispitajte sebe, da li imate vjeru, i pokažite svoju vjeru u dobrim, svetim djelima! Okanite se djela tjelesnih, i donesite rod duhovni! A rod je duhovni ljubav, radost, mir, trpljenje, dobrota, milost, vjera, krotkost, čistoća.[95]) Vi se zovete kršćanima katolicima. Pa onda i budite to zborom i tvorom! Otvorite čitavo svoje srce čistoj nauci Isusovoj, i pijte iz vrutaka milosti Božje, iz vrutaka naših svetih sakramenata! Budite, stojte tvrdo u svojoj vjeri! Muški se držite, i budite jaki![96]) Pokažite se svojim gorljivim i kreposnim životom kršćanskim kao vjerna djeca svoje svete Crkve! Napredujte u milosti i u poznanju Gospodina našega i Spasitelja Isusa Krista![97]) Čuvajte se, da prijevarom bezakonikâ i bezdušnikâ ne budete zavedeni s njima, i ne otpadnete od svoje tvrđe, od svoje svete vjere![98])

[93]) Rim. 13, 11—14.
[94]) 1. Sol. 5, 5—8.
[95]) Gal. 5, 22.
[96]) 1. Kor. 16, 13.
[97]) 2. Petr. 3, 18.
[98]) 2. Petr. 3, 17.

Vjerujte, ali vjerujte živo, i činite djela vjere! Nosite u sebi Isusa, jer onda vi nosite u sebi i kraj svojoj vjeri — spasenje dušama svojim!«[99])

Braćo u Isusu! Usadite duboko u svoje srce ove jake i ozbiljne riječi naših svetih Prvaka Apostolskih, riječi i važne opomene svetih Apostola Petra i Pavla, koji nas sada s nebesa gledaju kao najsjajnije zvijezde naše svete katoličke vjere!

A sad s Bogom ostajte, predraga moja braćo u Isusu! Sve vas od svega srca pozdravljam. Milost Gospodina našega Isusa Krista bila uvijek s vama! I ljubav moja sa svima vama u Isusu Kristu! Njemu slava i sada i u vječna vremena! Amen.[100])

U Sarajevu, na dan sv. Ćirila Aleksandrijskog, 9. veljače 1924.

† Ivan,
nadbiskup.

[99]) 1. Petr. 1, 9.
[100]) 1. Kor. 16, 23—24; 2. Petr. 3, 18.

Vrhbosanske savremene knjižice

izdaje **Dr. Ivan Šarić,** nadbiskup.

1. svezak: **Katolici, molimo se!** Str. 40. Cijena 3 Din. (Raspačano).
2. „ **Psallite Domino!** Strana 32. Cijena 2 Din.
3. „ **Nad grobom trojice velikih hrvatskih biskupa.** Strana 28. Cijena 2 Din.
4. „ **Kršćanska obitelj i Posveta Srcu Isusovu.** Str. 32. Cijena 2 Din.
5. „ **Odgoj djece u Obitelji.** Strana 40. Cijena 3 Din.
6. „ **Svećenik odgojitelj malenih.** Strana 48. Cijena 3 Din.
7. „ **Svećenik.** Str. 32. Cijena 2 Din.
8. „ **Dužnosti svećenika danas.** Str. 32. Cijena 2 Din.
9. „ **Prigodom intronizacije.** Strana 16. Cijena 1 Din.
10. „ **Crkva i Papa.** Str. 40. Cijena 3 Din.
11. „ **Katolička vjera.** Str. 40. Cijena 3 Din.

Narudžbe i s narudžbom novac prima

Uprava „Nedjelje“ u Sarajevu,

Krekova 5.

Savremeno!

CRKVA I PAPA

Napisao

Dr. Ivan Šarić, nadbiskup Vrhbosanski

Str. 40. — Cijena 3 Din.

Ova je knjižica krasno vrelo za propovijedi, govore i akademije u slavu svetoj Crkvi, Sv. Ocu Papi uopće i napose današnjem Sv. Ocu.

Narudžbe prima

Uprava „Nedjelje", Sarajevo, Krekova br. 5

Krasan dar

Lijepa knjiga uvijek je najbolji i najjevtiniji dar!

Ivan Evanđelist Šarić:

SALVE REGINA

Stihovi u čast Gospi

8⁰ Str. 144. ═══ Cijena **20 Din.**

„Šarićeva Marijina poezija jest valjda najljepše, čim je Hrvat Gospu slavio." *„Život"*

„U Šarićevoj **Salve Regina** spojeni su duh i srce, misao i čuvstvo u lijepom jedinstvu. Stihovi teku milozvučnim naglasom. Kao vrelo puno slatkoće (ne sentimentalne), puno harmonije, ljubavi i mudrosti." *„Čas"*

Narudžbe prima

Kaptol Vrhbosanski, Sarajevo, Krekova 5

TISKARA „BOS. POŠTE"
SARAJEVO.